

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Warszawa, 15-02-2021 r.

Krajowy Mechanizm Prewencji

KMP.572.2.2018.KK

**Pan
mjr SG Mariusz Kiszczak
Komendant PSG
w Lesznowoli**

Lisówek 21
05-600 Grójec

Szanowny Panie Komendancie,

w dniach 7-9 października 2020 r. przedstawiciele Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur przeprowadzili wizytację prewencyjną Strzeżonego Ośrodka dla Cudzoziemców w Lesznowoli.

Wszelkie uwagi i wnioski, wynikające z czynności podjętych w trakcie pobytu przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur w tej jednostce, przedstawione zostały w raporcie powizytacyjnym, który został wysłany Panu Komendantowi w dniu 29 grudnia 2020 r. Do dnia dzisiejszego do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich nie wpłynęła odpowiedź od Pana Komendanta odnosząca się do niniejszego Raportu.

W związku z powyższym, na podstawie art. 17 ust. 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r., poz. 627) zwracam się z uprzejmą prośbą o ustosunkowanie się do rekomendacji przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur, wydanych w następstwie wizytacji, w terminie 14 dni od otrzymania niniejszego pisma.

Z poważaniem

Przemysław Kazimirski

Dyrektor Zespołu

/-podpisano elektronicznie/

ZARZĄD DO SPRAW CUDZOZIEMCÓW

KG-CU-II.072.1.2021

Pan Przemysław Kazimirski
Dyrektor Zespołu
Krajowego Mechanizmu Prewencji
Biura Rzecznika Praw Obywatelskich
Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

Szanowny Panie Dyrektorze,

nawiązując do otrzymanego przez Zarząd do Spraw Cudzoziemców Komendy Głównej Straży Granicznej pisma Krajowego Mechanizmu Prewencji Biura Rzecznika Praw Obywatelskich o nr. KMP.572.2.2018.KZ z dnia 29 grudnia 2020 roku przekazującego raport Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur z wizytacji Strzeżonego Ośrodka dla Cudzoziemców w Lesznowoli, poniżej przesyłam stanowisko Zarządu odnoszące się do zaleceń przedstawicieli ww. instytucji.

Na wstępie pragnę podziękować Panu Dyrektorowi za przedstawienie szczegółowego oraz rzetelnego dokumentu. Pragnę zapewnić, że Państwa obserwacje, jak również skrupulatność w kwestii badania potrzeb cudzoziemców przebywających w strzeżonych ośrodkach dla cudzoziemców stanowi dla Straży Granicznej ważny i cenny materiał dla procesu zarządzania detencją.

Odnosząc się do zaleceń przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur z wizytacji Strzeżonego Ośrodka dla Cudzoziemców w Lesznowoli w kwestii świadczeń psychologicznych na rzecz cudzoziemców przebywających w ośrodku informuję, że Straż Graniczna stale dąży do podnoszenia jakości oraz ilości świadczeń medycznych w powyższym zakresie. Mając na uwadze faktyczne trudności w nawiązaniu współpracy z większą liczbą specjalistów – psychologów oraz obecne uwarunkowania związane z trwającym stanem epidemii oraz rozprzestrzenianiem się koronawirusa SARS-CoV-2, Zarząd do Spraw Cudzoziemców w porozumieniu ze Służbą Zdrowia Nadwiślańskiego Oddziału Straży Granicznej zintensyfikuje działania ukierunkowane na zapewnienie jak najlepszej opieki psychologicznej w Strzeżonym Ośrodku dla Cudzoziemców w Lesznowoli.

W kwestii zgłoszonych przez Krajowy Mechanizm Prewencji Tortur uwag w zakresie przeszkolenia funkcjonariuszy z kwalifikowanej pierwszej pomocy uprzejmie informuję, iż podczas pełnienia służby w strzeżonym ośrodku zawsze obecny jest funkcjonariusz posiadający przedmiotowe przeszkolenie. Ponadto, w ramach prowadzonych w miesiącu styczniu i lutym br. szkoleń dla personelu ośrodka, przeprowadzono szkolenie dotyczące zasad udzielania pomocy przedmedycznej oraz użycia defibrylatora.

W odniesieniu do uwag dotyczących umożliwienia umawiania regularnych spotkań z psychologiem oraz konieczności każdorazowego wnioskowania cudzoziemca o przeprowadzenie tego spotkania uprzejmie informuję, iż terminy konsultacji psychologicznych są ustalane podczas przeprowadzanej wizyty przez cudzoziemca bezpośrednio z psychologiem. Wyłącznie w przypadku chęci skorzystania po raz pierwszy z konsultacji wymaga to zgłoszenia się cudzoziemca bezpośrednio

do psychologa, personelu medycznego lub opiekuna socjalnego. Cudzoziemiec samodzielnie może dokonać wyboru osoby, do której zgłosi chęć odbycia konsultacji. Przyjęty tryb ma na celu prawidłowe planowanie spotkań i rozmów z psychologiem w celu zapewnienia optymalnego czasu potrzebnego na konsultację.

W zakresie dokumentacji medycznej w strzeżonym ośrodku uprzejmie informuję, iż jest ona prowadzona zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 lutego 2016 r. w *sprawie rodziców i zakresu dokumentacji medycznej prowadzonej w podmiotach leczniczych dla osób pozbawionych wolności oraz sposobu jej przetwarzania*. Informacje na temat stanu zdrowia cudzoziemca oraz informacje o posiadanych obrażeniach są szczegółowo opisywane i zbierane w trakcie przeprowadzania wywiadu medycznego. Dokumentacja ta jest gromadzona i prowadzona zgodnie z ww. rozporządzeniem.

Odpowiadając na zgłoszone uwagi dotyczące dokumentowania na piśmie udzielonej zgody lub odmowy udzielenia świadomej zgody przez cudzoziemca na badanie przeprowadzenie konsultacji psychologiczne pragnę nadmienić, iż usługi psychologiczne realizowane są zgodnie z ustawą z dnia 8 czerwca 2001 r o *zawodzie psychologa i samorządzie psychologów* (Dz. U. z 2019 r poz. 1026). Zgodnie z ww. regulacjami, brak jest obowiązku dokumentowania zgody na przeprowadzanie konsultacji. Ponadto, zgodnie ze specyfiką pracy psychologa, przeprowadzenie konsultacji psychologicznej bez świadomej zgody cudzoziemca nie jest możliwe do przeprowadzenia. Jednocześnie pragnę poinformować, iż każdorazowo cudzoziemcy kierowani na konsultację psychologiczną pytani są o zgodę na jej realizację. W przypadku odmowy cudzoziemca jest to odnotowywane w dokumentacji medycznej. Ponadto pacjenci, którzy na etapie wystawiania skierowania wyrazili zgodę na konsultację, ale zmienili zdanie w jej trakcie lub bezpośrednio przed jej rozpoczęciem, mają do tego pełne prawo, a stosowna adnotacja umieszczana jest w dokumentacji medycznej. Zgodnie z ustaleniami pracowników Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur „*informacja o tym, że cudzoziemiec zgłasza chęć konsultacji, jak również fakt odmowy skorzystania z takowej, znajdują się jedynie w karcie medycznej tego cudzoziemca*”. Należy przypomnieć, że psycholog pracujący w podmiocie wykonującym działalność leczniczą, a z taką sytuacją mamy do czynienia w Strzeżonym Ośrodku dla Cudzoziemców w Lesznowoli, jest zobowiązany prowadzić dokumentację medyczną na zasadach określonych dla tego rodzaju dokumentacji. Przepisy nie przewidują możliwości tworzenia własnych wzorów dokumentacji czy procedur dokumentowania udzielonych świadczeń. Dokumentacja medyczna prowadzona jest w Służbie Zdrowia według jednolitego wzoru i zawiera następujące informacje: data spotkania, dane uzyskane w wywiadzie, adnotacje o udziale tłumacza lub realizacji konsultacji w języku, którym posługuje się psycholog, ew. zalecenia lub rekomendacje dla pacjenta oraz wnioski psychologa.

W zakresie dokumentowania kwestii informowania cudzoziemca w sprawie tajemnicy zawodowej oraz wyjątkach od zasady poufności, zgodnie z kodeksem etyczno-zawodowym psychologa oraz przepisami ustawy o zawodzie psychologa oraz odnotowywania tej czynności w notatkach, pragnę poinformować, iż cudzoziemcy korzystający z konsultacji psychologicznych każdorazowo są informowani o jej celu, przysługujących im prawach, w tym o prawie do zachowania w tajemnicy informacji uzyskanych w trakcie konsultacji. Obowiązujące przepisy nie nakładają obowiązku dokumentowania powyższych czynności w formie pisemnej.

W kwestii zgłoszonych przez Krajowy Mechanizm Prewencji Tortur uwag dotyczących przekazywania cudzoziemcom tłumaczenia na piśmie w języku, który rozumieją, wniosków decyzji dotyczących ich zatrzymania/wydalenia, a także informacji na piśmie i ustnie co do środków i terminów zaskarżenia takich decyzji – nadmieniam, iż zapewnienie tłumaczeń dokumentów, decyzji oraz pouczeń wręczanych i doręczanych cudzoziemcom odpowiada jednostka organizacyjna zatrzymująca cudzoziemca lub/i organ wszczynający i prowadzący postępowanie administracyjne, jak również właściwy sąd wydający postanowienie o umieszczeniu lub przedłużeniu okresu pobytu cudzoziemca

w strzeżonym ośrodku, co jest realizowane przez ww. organy w zakresie regulowanym ustawą *o cudzoziemcach* i ustawą *o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP*. Niemniej jednak, personel ośrodka tłumaczy na roboczo przekazywaną cudzoziemcom dokumentację w ramach informowania o bieżącej sytuacji administracyjnej cudzoziemca. Ponadto, postanowienia o umieszczeniu i przedłużeniu okresu pobytu cudzoziemców w detencji po ich przetłumaczeniu przez właściwe sądy rejonowe doręczane są niezwłocznie cudzoziemcom.

Odnosząc się do kwestii zapewnienia profesjonalnych, zewnętrznych i osobistych tłumaczeń we wszystkich czynnościach identyfikacyjnych (rozmowie wstępnej i pogłębionej prowadzonej przez zespół edukacyjny, badaniach psychologicznych i psychiatrycznych na terenie ośrodka oraz w placówkach zewnętrznych, do których ośrodek kieruje – szpitale, poradnie specjalistyczne), oraz rezygnacji z tłumaczeń zapewnianych przez innych umieszczonych w ośrodku cudzoziemców, w szczególności jeśli mają one związek z czynnościami identyfikacyjnymi informuję, iż opiekun socjalny i powrotowy pracujący w strzeżonym ośrodku wykorzystują elektroniczne urządzenia tłumaczące podczas rozmów z cudzoziemcami, z którymi nie są w stanie porozumieć się indywidualnie w języku dla nich zrozumiałym. W przypadkach braku możliwości porozumienia się zapewniana jest obecność tłumacza. Posiłkowanie się tłumaczeniem zapewnianym przez innych cudzoziemców realizowane jest wyłącznie podczas sytuacji dotyczących neutralnych czynności życia codziennego, np. zapoznanie z infrastrukturą ośrodka. Każdorazowo w przypadku konieczności przeprowadzenia badań medycznych i lekarskich w poradniach specjalistycznych i szpitalach w sytuacji zgłoszenia takiej potrzeby przez personel medyczny tych placówek administracja strzeżonego ośrodka wzywa tłumacza do niezbędnego udziału w tych czynnościach.

Ponadto, odnosząc się do zasygnalizowanych w raporcie Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur z wizytacji Strzeżonego Ośrodka dla Cudzoziemców w Lesznowoli zastrzeżeń dotyczących wyposażenia funkcjonariuszy pełniących służbę w strzeżonym ośrodku w środki przymusu bezpośredniego informuję, iż pałki służbowe wydawane są funkcjonariuszom SG doraźnie w wyniku powstania sytuacji nadzwyczajnej z udziałem cudzoziemców, lub też w związku z realizacją zadań związanych z konwojowaniem.

W związku z wątpliwościami w zakresie czasu przeznaczanego na korzystanie z zewnętrznej infrastruktury ośrodka pragnę zapewnić, że cudzoziemcom przebywającym w Strzeżonym Ośrodku dla Cudzoziemców w Lesznowoli umożliwiona jest dostęp do placu rekreacyjno-sportowego w godz. 7:00 - 22:00 w dni powszednie, oraz w godz. 08:00-22:00 w niedziele i dni świąteczne. Ponadto sporządza się harmonogram zajęć, a także wyznacza funkcjonariusza do pełnienia służby na terenie ośrodka przeznaczonym na cele rekreacyjne w celu zapewnienia bezpieczeństwa oraz właściwego wykorzystania wskazanej infrastruktury.

W odniesieniu do ustaleń poczynionych przez wizytujących strzeżony ośrodek i zaleceń w zakresie zapewnienia szkoleń dla personelu medycznego, psychologicznego, zespołu edukacyjnego oraz funkcjonariuszy i funkcjonariuszek pełniących inne funkcje z rozpoznawania, komunikacji oraz pracy z osobami po doświadczeniach traumatycznych, przeżyciu przemocy, w tym tortur i niehumanitarnego traktowania oraz osobami z zaburzeniami psychicznymi informuję, że kierowanie funkcjonariuszy ośrodka na kolejne kursy i szkolenia z przedmiotowego zakresu odbywa się zgodnie z aktualną ofertą szkoleniową ośrodków szkolenia Straży Granicznej. Jednocześnie nadmieniam, iż w Służbie Zdrowia Nadwiślańskiego Oddziału SG, której podlega wizytowany ośrodek, zdecydowana większość personelu stanowią specjaliści podmiotów zewnętrznych. Nie ma zatem możliwości objęcia tej grupy szkoleniami organizowanymi przez Straż Graniczną.

**Komendant
Placówki Straży Granicznej
w Lesznowoli**

Lisówek, dnia 01 marca 2021 r.

NW-LE- SOC-GOAC.4225.20.2021

Egz. poj.

Pan Przemysław Kazimirski

**Dyrektor Zespołu
Krajowego Mechanizmu Prewencji
Biura Rzecznika Praw Obywatelskich
Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa**

dotyczy: KMP.572.2.2018.KK

Szanowny Panie Dyrektorze,

w odpowiedzi na przesłaną korespondencję dotyczącą realizacji zaleceń przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur z wizytacji w Strzeżonym Ośrodku dla Cudzoziemców w Placówce Straży Granicznej w Lesznowoli, uprzejmie informuję, iż do przedstawionych w *Raporcie* rekomendacji odniósł się Zarząd do spraw Cudzoziemców Komendy Głównej Straży Granicznej w przesłanym do Państwa piśmie w dniu 17 lutego 2021 roku.

Z poważaniem

**mjr SG Mariusz KISZCZAK
KOMENDANT
PLACÓWKI STRAŻY GRANICZNEJ
W LESZNOWOLI
/podpisano elektronicznie certyfikatem PKI SG/**

Wykonano w egz. poj.
Wyk/Sporz. P. Pawłowski
Data: 01.03.2021 r.

Odnosząc się do całości materiału przedstawionego przez Krajowy Mechanizm Prewencji Biura Rzecznika Praw Obywatelskich dotyczącego przeprowadzonej wizyty w Strzeżonym Ośrodku dla Cudzoziemców w Lesznowoli pragnę zapewnić, że Straż Graniczna jest otwarta na każde sugestie dotyczące obszaru detencji oraz wszelkie propozycje mające na celu podniesienie jakości zarządzania detencją.

Z poważaniem,

DYREKTOR

ZARZĄDU DO SPRAW CUDZOZIEMCÓW
KOMENDY GŁÓWNEJ STRAŻY GRANICZNEJ

wz. SG Aleksander ULAŃSKI
/podpisano elektronicznie /

Wyk. w 1 egz.
Wyk. chor. szt. SG Ł. Wrzeszykowski
Tel. 660 54 21
Data. 12.02.2021

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Warszawa, 19-03-2021 r.

Krajowy Mechanizm Prewencji

KMP.572.2.2018.KK

**Pan
mjr SG Mariusz Kiszczak
Komendant PSG w Lesznowoli**

Lisówek 21
05-600 Grójec

Szanowny Panie Komendancie,

pismem z dnia 1.03.2021 r. poinformował Pan, że odpowiedź na Raport KMPT z wizytacji Strzeżonego Ośrodka dla Cudzoziemców w Lesznowoli w dniach 7-9 października 2020 r. została udzielona przez Zarząd do Spraw Cudzoziemców Komendy Głównej Straży Granicznej i wysłana do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich w dniu 17.02.2021 r.

Niestety do dnia dzisiejszego pismo to nie dotarło do Biura. Dlatego też w związku z powyższym, na podstawie art. 17 ust. 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r., poz. 627) zwracam się z uprzejmą prośbą o ponowne ustosunkowanie się do rekomendacji przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur, wydanych w następstwie wizytacji, w terminie 14 dni od otrzymania niniejszego pisma.

Z poważaniem

Przemysław Kazimirski

Dyrektor Zespołu

/-podpisano elektronicznie/